

Gazeta Rzeźnicza

Jedynе pismo polskie poświęcone zawodowi rzeźniczkiemu, masarskiemu oraz sprawom handlu i chowu bydła, koni, nierogacizny, dziczyzny i drobiu.

Wychodzi co poniedziałek, środę i sobotę z ilustrowanym dodatkiem niedzielnym „DOM i RODZINA“.

Przedłata wynosi: W Poznaniu i na pocztach kwartalnie 2,25 mk., z odnośnieniem do domu 2,50 mk., miesięcznie 0,75 mk.; z odnośnieniem do domu 0,83 mk. — Pod opaską do Austro-Węgier 4 kor., do Królestwa Polskiego 2 rb., do Ameryki 1 dol. kwartalnie. „Gazeta Rzeźnicza“ zapisana jest w 5. dodatku pocztowego cennika gazet (Postzeitungspreisliste 5. Nachtrag pro 1914 u polnisch Seite 38.)

Adres Redakcy i Administracyi
„Gazeta Rzeźnicza“, Poznań, (Posen) W. 6, ul. Wielka Berlińska (Gr. Berlinerstr.) nr. 76
Telefon nr. 5573.

Cena ogłoszeń: Za wiersz petytowy jednolamowy 25 fenygów. — Reklamy za wiersz petytowy 50 fen. Rabat przy ogłoszeniach nad 50—100 wierszy 5 procent, nad 100—250 wierszy 10 proc., nad 250—500 wierszy 15 proc., nad 500—1000 wierszy 20 proc., nad 1000—2000 wierszy 30 proc., nad 2000—3000 40 proc., nad 3000 wierszy 50 proc. — Przy ogłoszeniach stałych ćwierćrocznych 33 1/3 proc., półrocznych 40 proc., całorocznych 50 proc. rabatu. Zmiana tekstu dozwolona. — Dla szukających pracy wiersz petytowy 15 fenygów netto. — Dodatki obliczamy po mk. 12.— za tysiąc.

Konto czekowe we Wrocławiu (Breslau) nr. 7283.
we Wiedniu — Wien (A. Klóskowski, Posen) nr. 145378.

Wszystkim swoim abonentom oraz ich żonom, skoro bez własnej winy ulegną wypadkowi, powodującemu śmierć lub zupełną nieudolność do pracy, wypłaci Wydawnictwo „Gazety Rzeźniczej“ 300 marek gotówką.

Czwartek, 30-go.	Katarzyny S.	Chwałistaw.	Wschód słońca: 4 min. 35,	zach. słońca: 7 min. 21	Wschód księżycy: 6 min. 50,	zach. księż.: 12 min. 23
Piątek, 1-go maja.	Filipa i Jakóba, ap.	Lubomir.	" " 4 " 33,	" " 7 " 23	" " 7 " 58,	" " 1 " 8
Sobota, 2-go.	Zygmunta.	Witymir.	" " 4 " 31,	" " 7 " 24	" " 9 " 18,	" " 1 " 41

Targ na bydło i nierogaciznę w Berlinie.

Berlin, środa 29 kwietnia 1914 (Urzędowe sprawozd. teleg.)
Na sprzedaż wystawiono: 186 sztuk bydła rogatego, w tem 95 szt. buhaji, 35 szt. wołów, 56 szt. krów i jałówki, 2746 szt. cieląt, 679 szt. owiec, 14532 szt. świń.

Bydło rogate.

A. Woły.		Płacono za centnar wagi żywej wagi mięsa mk.	
a) pełnom., utucz., najprz., kt. nie chodz. w jarz.	48-49	83-84	
b) pełnomięsne, utuczone w wieku 4-7 lat			
c) młodsze, mięs., nieutucz. i starsze utucz.	43-46	78-84	
d) śred. pas. młode i dobrze pas. starsze	40-41	75-77	
	gorsze 37-40	70-75	

B. Buhaje.

a) pełnomięsne, wyrosłe, najprzedniejsze	45-47	78-81
b) pełnomięsne, młodsze	42-44	75-79
c) śred. pas. młodsze i dobrze pas. starsze	36-40	68-75

C. Jałówki i krowy.

a) pełnomięsne, utuczone, najprzedn. jałówki	45-46	75-77
b) pełnom., utucz., najprz. krowy do lat 7	40-42	70-74
c) starsze, upas. kr. i mniej rozwin. ml. kr. i jał.	37-39	67-71
d) średnio pasione krowy i jałówki	33-36	62-68
e) mało pasione krowy i jałówki		—32

D. Bydło mało pasione młodociane.

Cielęta.

a) najwyborn. ciel. tucz. (Doppellendery)	100-106	143-151
b) najprzedniejsze cielęta utuczone	68-71	113-118
c) średnie ciel. utucz. i najl. ciel. od cyca	60-66	100-110
d) poślednie tuczone cielęta i dobre od cyca	50-58	88-102
e) poślednie cielęta od cyca	34-46	63-84

Owce. Tuczone w owczarni:

a) tuczone jagnięta i młodsze skopy	44-46	88-92
b) star. sk., gor. tucz. jagn. i dobr. żyw. ml. mac.	40-43	80-86
c) średnio żywione skopy i maciorki	35-39	73-81

Świnie.

a) tłuste, przeszło 3 centnary żywej wagi	46	58
b) pełnom. szl. rasy i krzyż. od 240-333 f. żyw. w.	46	58
c) pełnom., szl. rasy i krzyż. od 200-240 f. ży. w.	46-47	57-59
d) pełnomięsne od 160-200 funt. żywej wagi	45-46	56-58
e) mięsiste mniej niż 160 funtów żywej wagi	43-45	54-56
f) maciory	42-	52-53

Przebieg targu: Bydła rogatego spędzono bardzo mało, dla tego — jak zwykle na targu środowym — cen nie notowano. Ceny podane w sprawozdaniu dzisiejszym są sobotnie. Bydło rogate wyprzedano zupełnie. — Cieląt spędzono obficie, dla tego też ceny doznały niżki — wyjąwszy dopellendrów — przy towarze lepszym i średnim o 2 do 3 mk., przy poślednim nawet o 4 mk. na centnarze. Handel cieląt miał przebieg spokojny. — Owce mimo małego dowozu nie zdołano wyprzedać. Płacono ceny zeszłotygodniowe. — Targ na nierogaciznę był bardzo ożywiony. Towaru dowieziono więcej, niż w zeszłą sobotę. Ceny doznały nagłej i niezwyklej wyżki. Wszystkie gatunki podrożały o 3 do 4 marki na centnarze.

Bytom, Górny Śląsk, 28 kwietnia 1914.
Spędzono: 120 sztuk bydła rogatego, 39 cieląt, 313 świń, 11 skopów, 0 kóz.
Płacono za: bydło rogate 34-44 mk., cielęta 50-55 mk., świnie 40-44 mk., tuczne 46-47 mk., skopy 36-43 mk.
Przebieg targu: ożywiony. Towar uprzątnięto.

Targowisko bydła chudego w Friedrichsfelde.

(Urzędowe sprawozdanie komisji targowej).
Friedrichsfelde p. Berlinem, środa 29 kwietnia 1914.
Spędzono: 1275 świń i 290 prosiąt.
Płacono: Warchlaki 7 do 8 miesięcy stare 43 do 53 mk., 5 do 6 miesięcy stare 33-42 mk., 3 do 4 miesięcy stare 26-32 mk. — Prosięta 9 do 13 tygodni stare 21 do 25 mk., 6 do 8 tygodni stare 15 do 20 mk. — Targ był przewlekły, ceny doznały niżki o 2 mk. na sztuce.

Urzędowe sprawozdanie z targowiska w Poznaniu.

Poznań, środa, 29 kwietnia 1914.
Spędzono na targ: 78 sztuk rogacizny 768 świń, w tem — świń chudych, 222 cieląt, 11 owiec, 6 kóz, — prosiąt. Razem 1085 sztuk zwierząt.

A. Woły. Za 50 kg. żywej wagi płacno:

a) pełnom. opasy, najw. wart. rz. kt. nie chodz. w jarz.	—
b) pełnomięsne opasy, 4-letnie do 7-letnie	—
c) młode mięsist. niedopasione oraz starsze dopas.	—
d) średnio karmione młodsze i dobrze karm. starsze	35-39

B. Buhaje.

a) pełnomięsne, wyrosłe, najwyższej wartości rzeźnalnej	—
b) pełnomięsne, młodsze	40-43
c) średnio karmione młodsze i dobrze karmione starsze	35-39
d) lichy karmione	—

C. Jałówki i krowy.

a) pełnom. upasione jałówki najwyższej wartości rzeźn.	—
b) pełnom., upas. krowy najw. wart. rzeźn. niżej 7 lat	—
c) starsze upasione krowy i jałówki słabo rozwinięte	36-40
d) średnio karmione krowy i jałówki	30-34
e) lichy karmione krowy i jałówki	20-24

D. Licho karmione bydło młodociane

E. Cielęta.

a) t. zw. „doppellendry“ wybornie upasione	—
b) cielęta wybornie upasione	62-66
c) średnie cielęta upasione i wyborne sysaki	55-60
d) poślednie cielęta upasione i dobre sysaki	47-53
e) liche sysaki	40-45

F. Dójki.

a) pierwszej klasy	—	za sztukę	0-0
b) drugiej klasy	—	za sztukę	0-0
c) trzeciej klasy	—	za sztukę	0-0

Owce. (Tuczone w owczarni):

a) tuczne jagnięta i tuczne młodsze owce	—
b) star. skopy tucz., gor. jagn. tucz. i dob. żyw. ml. owce	—
c) średnio żywione skopy i owce	34-39

Świnie.

a) tuczniaki ponad 3 cent. żywej wagi	—
b) pełnomięsne od 240-300 funt. żywej wagi	40-43
c) pełnomięsne od 200-240 funt. żywej wagi	39-42
d) pełnomięsne od 160-200 funt. żywej wagi	38-40
e) mięsiste poniżej 160 funtów	35-38
f) maciory i wieprze	36-40

Warchlaki sztuka po —
Prosiąt para po —

Sprzedano świń za centnar żywej wagi 18 szt. po 43 mk., 167 po 42 mk., 145 po 41 mk., 98 po 40 mk., 50 po 39 mk., 19 po 38 mk., 17 po 37 mk., 6 po 36 mk., 8 po 35 mk., 5 po 34 mk., 2 po 33 mk., 0 po — mk.
Targ był ożywiony. Towar uprzątnięto.

Sosnowice, 28 kwietnia 1914.
Targ na świnie. Spędzono i co z poprzedniego targu pozostało wynosi razem 1752 sztuk Płacono za centnar żywej wagi:
Świnie: a) tuczniaki ponad 3 centnary żywej wagi - 47-49
b) pełnomięsne od 240-300 funtów żywej wagi - 44-46
c) pełnomięsne od 200-240 funtów żywej wagi - 42-44
d) pełnomięsne od 160-200 funtów żywej wagi - - -
e) pełnomięsne niżej 160 funtów - - -
f) maciory i kiemozy - - - 38-42
Przebieg targu dosyć ożywiony.

Chicago, 28 kwietnia.

Smalec na maj	9,95	9,92 1/2
lipiec	10,10	10,10
mięso wieprzowe na maj	19,70	19,75
żeberka na maj	10,90	10,90
okrasa short ribs sides	10,50-11,-	10,62 1/2-11,00
Dowóz świń na zachodzie	79000	78 000
z tego w Chicago	15000	33 000

Notowanie za smalec, żeberka, świnie i okrasę rozumieją się w dolarach i centach za 100 amerykańskich funtów, czyli 90 funtów 350 gr. naszej wagi. Ceny za wieprzowinę rozumieją się w dolarach i centach za bareł (barrel = beczka) 200 funtów czyli 181 funtów 200 gr. naszej wagi. 1 dolar = 4,20 mk.

Geny na świeże sadło, słoninę, brzuchy itd.

ogłaszają największe firmy w każdym numerze poniedziałkowym „Gazety Rzeźniczej“ na co zwracamy naszym czytelnikom uwagę.

Targ na bydło i nierogaciznę we Wrocławiu.

Wrocław, środa, 29 kwietnia 1914. (Własne sprawozd. tel.)
Spędzono: a) 1307 sztuk bydła rogatego, b) 2835 „ świń, c) 1161 „ cieląt, d) 114 „ owiec.

Pozostało z zeszłego targu: a) 3 sztuk bydła rogatego, b) 23 „ świń, c) 0 „ cieląt, d) 82 „ owiec.

A. Woły

a) pełnom., utucz., najprz., kt. nie chodz. w jarzm.	43-45	75-79
b) pełnomięsne, utuczone w wieku 4-7 lat	37-40	67-73
c) star. ciel. utucz. i najl. od cyca	28-33	56-66
d) średnio pas. ml. i dobrze pas. starsze	28-	—62

B. Buhaje.

a) pełnomięsne, wyrosłe, najprzedniejsze	42-44	72-76
b) pełnomięsne, młodsze	39-41	71-75
c) średn. pas. młod. i dobrze pas. star.	36-38	72-76

C. Jałówki i krowy.

a) pełnomięsne, utuczone, najprzedn. jałówki	40-43	70-75
b) pełnom. utucz. najp. krowy do lat 7	36-40	67-74
c) star., upas. kr. i m. rozv ml. kr. i jałówki	32-35	64-70
d) średnio pasione krowy i jałówki	24-27	51-60
e) mało pasione krowy i jałówki		25 48

D. Bydło mało pasione młodociane.

Cielęta.

a) najwyborn. ciel. tucz. (doppellendery)	—	
b) najprzedniejsze cielęta utuczone	57-59	98-102
c) śred. ciel. utucz. i najl. od cyca	48-50	86-89
d) poślednie tuczone cielęta i dobre od cyca	42-46	84-92
e) poślednie cielęta od cyca	—	—

Owce. (A. Tuczone w owczarni)

a) tuczne i młodsze skopy	42-46	83-90
b) star. sko., gor. tucz. jagn. i dob. żyw. ml. mac.	38-40	83-87
c) średnio żywione skopy i maciorki	30-33	60-66

B. Tuczone z pastwiska.

a) tuczne jagnięta	—
b) mało pasione jagnięta i owce	—

Świnie.

a) pełnomięsne od 240-300 funt. żywej wagi	43-45	54-56
b) pełnomięsne od 200-240 funt. żywej wagi	42-44	54-56
c) pełnomięsne od 160-200 funt. żywej wagi	41-43	53-56
d) pełnomięsne mniej niż 160 funt żywej wagi	39-40	51-53
e) maciory i kiemozy	39-42	51-55
f) tłuste, przeszło 3 centnary żywej wagi	45	55

Przebieg targu: średni.

Dwie ważne dla rzeźnictwa sprawy
będą przedmiotem obrad zjazdu weterynarzy w Berlinie w dniu 2. maja rb., mianowicie nowa ustawa dla rzeźni publicznych i prywatnych i nowa taksa dla weterynarzy.

Bezskuteczny środek przeciw pryszczycy.
Dr. Kirstein w Berlinie oznajmił rządowi niemieckiemu, że wynalazł środek przeciw pryszczycy. Państwowy urząd zdrowotny zarządził wypróbowanie tego środka w czasie od 6. do 15. marca rb. w pewnym dominium w Prusach Książęcych. Okazało się, że ani jedno bydło dotknięte zarazą pyska i racic nie wyzdrowiało od tego środka, dla tego uważać go trzeba za bezskuteczny.

Przepowiednia pogody
na czwartek, 30. kwietnia 1914.

Od rana chłodno i mgliście, później ciepło i pogodnie, lecz zmiennie, bez znaczniejszych opadów deszczowych.

O prawnych przepisach przy kupnie i sprzedaży koni oraz innych zwierząt.

Napisał dla „Gazety Rzeźnickiej” dr. Krzysztofowicz, lekarz-weterynarz.

Nieraz się zdarza, że przy kupnie i sprzedaży zwierząt tak kupujący jak i sprzedający ponoszą nie tylko znaczne straty pieniężne ale także są wystawieni na rozmaite nieprzyjemności i kosztowne procesy, a to li tylko dlatego, że nie znają dokładnie prawnych przepisów, jakie przy kupnie i sprzedaży koni, koniecznie zachować trzeba. Niech nam więc będzie wolno ku korzyści naszych czytelników i abonentów opisać w krótkich słowach te wszystkie przepisy prawne, do jakich koniecznie zastosować się trzeba. Jeżeli ktoś ma konia lub jakie inne zwierzę do sprzedania to winien jest kupującemu wyraźnie oświadczyć: „sprzedaję ci konia, bydło, świnię, cielę, ale wyraźnie oświadczam, że za nic nie gwarantuję, to znaczy, że za nic nie odpowiadamy.” Zaleca się, aby takie wypowiedzenie nastąpiło w obecności jakiegoś świadka, i to najlepiej wobec osoby zupełnie obcej, a więc na przykład wobec sąsiada. Zwracamy na to uwagę, że **milczenie** przy sprzedaży jest niejako gwarancją. Tylko wtenczas chronimy się przed wszelką odpowiedzialnością, jeżeli wyraźnie i to najlepiej wobec świadka kupującego zwrócimy na to uwagę, że za nic a nic nie odpowiadamy. Zdarza się często, że handlarze koni widząc przed sobą niedoświadczonych kupujących, sprzedając mu konia jakiegoś błądami, na których się poznać nie umie, umyślnie mu te błędy zamilczą. Jeżeli kupujący się potem przekona, że koń jest narowisty, że ciągnąć nie chce, że gryzie lub kopie, w takim razie może sprzedającego handlarza nie tylko skarżyć o zwrot pieniędzy i o wszelkie wynikiłe koszty, ale może także porachować mu koszty obroku i wszelkie koszty utrzymania konia. Zaleca się jednakże, ażeby przed wytoczeniem procesu, ten który kupił konia z jakimkolwiek błędem udał się poprzednio do weterynarza z prośbą o rewizję konia i o wystawienie odpowiedniego atestu.

Dopiero wtenczas, jeżeli weterynarz mu poświadczy, że koń miał ten a ten błąd, lub tę a tę chorobę w czasie krytycznym to znaczy przed sprzedażą, dopiero wtenczas radzimy sprawę oddać adwokatowi celem wytoczenia skargi. Jeżeli zauważymy, że kupiony koń, lub inne zwierzę ma jakiś błąd lub jaką chorobę to radzimy **niewzłocznie** udać się po rewizję i atest do weterynarza, a nie zwłóczyć z tem długo, bo potem może być za późno. Radzimy nie czekać i nie zwlekać dłużej jak najwyżej 24 do 48 godzin. Konie mają bardzo liczne błędy, które je nieraz do pracy i do zwykłego użytku czynią zupełnie niezdatnymi. Niech nam będzie wolno w krótkich słowach te u koni zachodzące błędy opisać. Jednym najczęściej zachodzącym błędem u koni jest tak zwana oporność, po niemiecku Stätigkeit, to jest nieposłuszeństwo wobec woli i wobec rozkazów ludzi. Koń taki oporny i nieposłuszny jest do pracy i do zwykłego użytku zupełnie niezdatny, a wartość jego wynosi tylko tyle, ile wynosi wartość jego skóry, zwłaszcza dlatego, że błąd ten jest nieuleczalny. Jeżeli koni taki sprzedany zostanie i zostanie się nagle do obcej stajni i w obce stosunki, pod rękę obce-

go parobka lub woźnicy, to błąd ten więcej występuje i stan konia tem więcej się pogarsza. Do dalszych błędów u koni, które ich wartość znacznie zmniejszają, należą konie tak zwane kryptorchidy.

Pod kryptorchidami rozumiemy takie konie, mianowicie ogiery, które jądra nie posiadają w worku, tylko których jądra znajdują się w brzuchu. Konie takie oznaczają się zwykle błędnym temperamentem, są bojaźliwe, strzygą uszami, przy zbliżaniu się do innych koni, stają dęba i okazują często chęć gryzienia i kopania. Innego ratunku w tym przypadku niema jak operacja, to znaczy wymniszenie konia, czyli wyjęcie mu jąder. Zwracamy jednakże na to uwagę, że tej dość trudnej operacji nie należy powierzać zwykłemu mniszarzowi, który się procederowo trudni mniszeniem koni, tylko jedynie weterynarzowi. Mniszarz umie zwykle wymniszyć ogiery, gdy wszystko jest w porządku, gdy jądra znajdują się w worku, nie umie zaś stanowczo to twierdzić wymniszyć ogiera, posiadającego jądra w jamie brzusznej, bo do tego potrzeba specjalnej nauki i wprawy. Niedawno zdarzył nam się taki przypadek leczenia takiego konia, któremu mniszarz wyjął jedno jądro, wyjęcie drugiego jądra mu się jednakże nie udało. Skutek był ten, że narowistość, niepokój konia, nerwowy temperament i tam dalej pozostał ten sam, co przed dokonaną operacją.

Do dalszych błędów u koni należy ten błąd, że koń ciągnąć nie chce. Błąd ten polega także, jak prawie wszystkie inne błędy na wadliwym chorowitym temperamencie konia. Jeżeli konia takiego zaprzężemy przed lekką bryczką, to jeszcze ciągnie jako tako, jeżeli go zaś zaprzężemy przed wóz z ciężarem, to mimo bicia batem i tam dalej ani kroku ruszyć się nie chce.

Błąd ten okazują niektóre konie także w ten sposób, że zaprzężone w parę z drugim koniem idą wprawdzie, ale im się ani nie śni razem z drugim koniem ciągnąć ciężar. Niektóre z tych koni przyzwyczajają się powoli po tygodniach, a nawet dopiero po miesiącach ciągnąć z drugim koniem ciężar, ale najgłośniejszą przy takim błędzie jest rzecz, że takim koniem obchodzić się **najlagodniej**, bo przez bicie i popędzanie batem, błąd taki u konia się tylko powiększa.

Do dalszych błędów u koni należy nadzwyczajna łechtliwość koni. Błąd ten w ten sposób się okazuje, że koń nie pozwoli się dotknąć, że nie pozwoli włożyć na siebie pólczków, a gdy się takowe chce przemocą na niego włożyć, to nieraz gryzie i kopie, lub też błąd ten w ten sposób się okazuje, że koń okazuje nadzwyczajną wrażliwość, jeżeli mu leje dostaną się pod ogon; w takim razie figa, kopie, staje dęba i nieraz ruszyć się z miejsca nie chce. Konie takie mające te opisane błędy są bezwarunkowo mniej wartościowe zwłaszcza dlatego, że błędy te polegające na wadliwym temperamencie są przeważnie nieuleczalne. Gdyby rzeźnik miał to nieszczęście i miał takiego z błędami tu opisanymi konia kupić, to radzimy, aby długo nie zwlekał, tylko niezwłocznie udał się do weterynarza, aby ten konia zrewidował i odpowiedni atest mu wystawił. Co się tyczy tego atestu, to niech nam wolno czytelnikowi naszemu na jedno jeszcze zwrócić uwagę. Tylko wtenczas można sądowni, albo adwokatowi sprawę oddać, jeżeli weterynarz w atęcie poświadczy, że kupiony

Tam tańczyli parobcy z sąsiednich wiosek i robotnicy z kopalni z dziewczynami, którym Ewila ustępowała zawsze z drogi, z powodu ich niepowściągliwego języka. Kobziarz siedział na świńskim korcyce i dał w swą kobzę tak przeraźliwie, jakby całe stado nierogacizny kwiczało chórem.

Ewila wśród mężczyzn spostrzegła i Piotra. Był wesół i skakał w tańcu tak wysoko, że pięścią uderzał mógł w powalę. Tańczył z jedną z dziewczek, która na obu policzkach miała wielkie plastry różu. Piotr obu rękami objął dziewczynę w pas, rzucił ją w powietrze, pochwylił znowu i pocałował w oba policzki.

Co mu się tak podoba w tych wyróżzonych policzkach? Ewila odskoczyła od okna, odwróciła się i śpiesznie biegła znów w las, kędy w zaroślach wyły wilki na wyścigi; teraz nawet nie wzięła już ona owego drağa, co jej był urojoną obroną.

Wieczorem Feliks Kaulman raz jeszcze przyszedł do Iwona.

— Mój drogi, przychodzę zapytać się ostatecznie, czy chcesz wziąć udział w moich zamiarach?

— Powtarzam ci, że nie chcę.

— Odrzucasz więc prośbę?

— Nie zmieniam tak łatwo przekonań.

— Dobrze więc. En bon enfant proponowałam ci sojusz, a teraz oświadczam ci cavalièrement, że gdy nie chcesz iść ze mną, ja bez ciebie plan swój przeprowadzę; zawsze jednak pozostawiam ci drzwi otworem. Tymczasem zaś pozostawiam ci drzwi jaciółmi. Ty mi wybaczysz, że podejmę z ziemi diamenty, po których depcesz nieopatrznie.

— Nie bronię ci tego najzupełniej.

koń miał chorobę, albo ten i ten błąd już przed sprzedażą, to znaczy dopóki koń się jeszcze znajdował w posiadaniu u poprzedniego właściciela. Tylko w takim przypadku można rozpocząć proces z widokiem pewnej wygranej, inaczej nigdy. Jeżeli weterynarz nie przyjdzie do przekonania, że koń miał chorobę lub jeden z wyżej omówionych błędów jeszcze przed sprzedażą, w takim razie radzimy procesu nie zaczynać, bo każdemu jest wiadomym, że końskie i bydłowe procesy są bardzo kosztowne, że nieraz się ciągną przez kilka instancji i wiele pieniędzy kosztują.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Wiadomości zawodowe.

Sprzedaż wędlin mięsnych na targach.

W licznych miastach panuje nieprawny zwyczaj, że przepukniarze trudniący się sprzedażą warzyw i owoców, sprzedają także kiszki i kiełbasy, sprowadzone przeważnie od tanich dostawców zamiejscowych. Według ustawy procederowej sprzedaż taka zależna jest od miejscowej potrzeby i wymaga zezwolenia wydziału obwodowego. Cechy rzeźnicze starają się zapobiedz takiemu handlowi, jako szkodzącemu miejscowym przedsiębiorstwom rzeźnickim. Świeżo cech rzeźniczy w Zgorzelicach postarał się, że odtąd nie wolno przepukniarzom sprzedawać na targu wędlin mięsnych.

Wystawa bydła opasowego w Berlinie.

— W dniach 5. do 7. maja 1914 odbędzie się w Berlinie wystawa bydła opasowego. Najlepsze okazy pójda na rzeź i zostaną premiowane. Rzeźniczy związek zawodowy w Berlinie wyznaczył na premie pieniężne 475 mk., cech rzeźniczy w Charlottenburgu 260 mk. Premie otrzymają hodowcy najlepszych wołów i cieląt wystawionych, a następnie zabitych w czasie wystawy berlińskiej.

Gaz w wędzarniach.

Nowocześnie urządzone wędzarnie bywają opalane gazem. Cech rzeźniczy w Poznaniu podał do magistratu wniosek o obliczenie ceny gazu używanego w wędzarniach po tej samej niskiej cenie, jak płać przedsiębiorstwa przemysłowe, używające gaz do pedzenia motorów.

Największa rzeźnia w Niemczech.

Towarzystwo handlowe w Hamburgu pod nazwą „Produkcja w Hamburgu” posiada rzeźnię, której obrót w roku zeszłym wynosił 7 i pół miliona marek. Jak ogromne masy mięsa wychodzą z owej rzeźni, dają nam wyobrażenie liczby bitego bydła. W roku zeszłym zabito: 25 tysięcy świń, półtora tysiąca wołów, 4 tysiące cieląt i 2 i pół tysiąca skopów. W ciągu roku zeszłego powiększył się obrót o pół miliona marek. — Towarzystwo zamierza urządzić własne zakłady dla zużytkowania skór.

Straty hodowców nierogacizny w Stanach Zjednoczonych.

Rząd amerykański na mocy statystyki wykazuje, że hodowcy nierogacizny w Stanach Zjednoczonych Północnej Ameryki ponieśli w ubiegłym roku ogromną stratę wskutek szerzącej się wśród trzody chlewniej cholery. Straty obliczono na 75 milionów dolarów rocznie (przeszło 300 milionów marek). Departament rolniczy w Waszyngtonie uważa za naj-

— Ja też z tego pozwolenia skorzystam i przyjdzie czas, w którym ci je przypomnę.

Iwonowi zachmurzyło się czoło; zaraz jednak pomyślał: „Cóżby on mógł mi wziąć mojego. Kopalni zabrać nie może, bo tu bronie mnie prawo. Że będzie kopał w sąsiednich gruntach?... Ależ i owszem! Mnie wystarcza to, co posiadam”.

— Zyczę ci szczęścia w twych planach! A za dyrektora dziękuję ci bardzo.

Tak się rozstali ze sobą. Nazajutrz bardzo rano zbudziła Iwona ze snu trąbka pocztowa; był to sygnał odjazdu Feliksa.

W duchu życzył mu szczęśliwej podróży i przewrócił się na drugi bok.

Kiedy rano wychodził z domu, w bramie zastąpił mu drogę Piotr Zafran.

Robotnik miał twarz dziwnie zmienioną. Każdy rys jego twarzy zdradzał ślady spędzonej na hulance nocy i wzburzonych namiętności. Oczy mu krwią nabiegły.

— I czegoż chcesz znowu? — spytał Iwon cierpko.

— Panie! — wymówił robotnik zachrypłym głosem — jak się nazywa ten doktor, co tu wczoraj był u pana?

— A cóż on ciebie obchodzi?

— On uprowadził Ewilę! — zaryczał górnik nieprzytomny, zrzucił z głowy kapelus, rozgarnął ręką włosy, a potem zaciśnięte pięści podniósł w górę.

W pierwszej chwili Iwon doznał okrutnej radości na tę wieść.

— Dobrze ci tak, osle! Dobrze ci tak! Godziło się poniewierać twoją narzeczoną i jeszcze w dodatku w sam dzień ostatnich zapowiedzi?

(Ciąg dalszy nastąpi.)

MAURYCY JOKAY.

Czarne dyamenty.

(Ciąg dalszy).

Powieść.

Po południu przecież zdjął ją żal, że rodzinne miejsca, narzeczonego, znajomych, wszystkie przedmioty, do których nawykła, opuścić ma może na zawsze i iść w świat taki rozległy, taki nieznan!

Żal ten natchnął ją myślą pójścia do lasu i odszukania tam Piotra.

Domyślała się, gdzie go może znaleźć.

W głębi lasu, w górskiej kotlinie, była ukryta chatka, w której, podczas konspiracyj, uciekający przed branką wieśniacy całymi ukrywali się tygodniami, dopóki komisya nie przeniosła się w inną okolicę. Nikt ich nie zdradzał.

Ewila naoslep biegła poprzez krzaki. Noc była ciemną, las jeszcze ciemniejszym. Od strony gór dobiegało wycie zgłodniałych wilków. Dziewczyna drżała ze strachu, mimo to wszakże postanowiła odnaleźć, bądźcobądź, narzeczonego, choć wiedziała dobrze, że ją znów czekają od niego razy. Na drodze znalazła drąg jakiś i tym się opędzała, wołając, snadź dla nabrania odwagi: „precz, precz ty wilku!” a serce biło jej głośno, gdy jakie zwierzę, spłoszone jej biegiem, pierzchało w zarośla. Im bardziej zagłębiała się w dolinie, tem było ciemniej, straszniej, a przecież nie zachwiała się: biegła wciąż naprzód. Nakoniec pośród ciemności doliny zaświeciło jaśniejące okienko. To była owa chata.

Zdyszana spieszyła do tego światła. Gdy się zbliżyła do domu, posłyszała dźwięki kobzy i piszczałki, wybiegające ze środka. Tu się więc weselono!

Zcicha podkrađła się do oświeconego okienka i zajrzała w nie.

BOLESŁAW HAHN

w firmie

39

B. Hahn.

POZNAŃ

St. Rynek 73-74 poleca

w domu Banku Przemysłowców

Telefon 1941.

Kapelusze męskie i dla chłopców
Krawaty - - Rękawiczki
Koszule białe i kolorowe
Parasole - - - Laski

Ceny niskie!

Wybór ogromny!

pierwsze i najważniejsze zadanie władz opiekuńczych się hodowlą bydła, starać się o stłumienie tej strasznej epidemii, która więcej narobiła szkody, niż wszystkie inne zarazy razem. Zaraza choleryczna grasuje zwłaszcza w okolicach, gdzie świnie karmią owsem. Dwie inne zarazy jeszcze czynią spustoszenia wśród amerykańskiej trzody chlewnej i to: gruźlica i febra, obie jednak nie zabierają tyle ofiar, ile cholera.

Ceny mięsa w Chinach.

Gazeta angielska „The Central China Post” podaje szczegóły o rzeźnictwie w Chinach. Ceny mięsa są tam bardzo niskie; w składzie rzeźnickim sprzedają funt mięsa na rosół za 18 fen., funt bifsztuku 20 fen., funt polędwicy 30 fen., funt rostbifu 20 fen., funt mięsa wołowego 50 fen., wieprzowego 40 fen., cielęcego 30 fen., dzika kaczka 50 fen., bażant 90 fen., gołąb 20 fen., zająk 70 fen., tuzin jaj 30 fen. — Owa gąłab podaje jako powód tej niezwyklej taniości, że mięso ulega tam szybko zepsuciu, dla tego po zabiciu bydła musza rzeźnicy jak najprędzej pozbyć się towaru. — Szkoda tylko, że miejscy chińskie tak szybko się psuje, bo niejedynemu spożywcą, niekomentem z naszego mięsa, sprowadził by sobie zapasy — z Chin.

Podściółka dla koni.

Jako najlepszą podściółkę w stajni polecić można słomę żytnią, która codziennie musi być odnawiana. Słoma pszena musi dwaście miesięcy leżeć, nim ma być użyta, ponieważ zawiera w sobie dużo wilgoci i przez to u koni wytwarza kolki, skoro tą słomą będą paszone. Radzi się przeto słomy pszennej jako paszy dla koni i ściółki o ile możności nie używać. Słoma jęczmienna i owsiana, także nie są nadzwyczaj polecenia godne. Słoma owsiana zawiera w sobie gorzkie składniki „Aveninu;” konie lubią bardzo Avenin i dla tego słomę tę chętnie jedzą. Jeżeli słomę owsianą używa się jako podściółkę dla koni i słoma ta dostanie się pod słomę żytnią, to zachodzi obawa, że konie słomę owsianą wyciągają z mierzwy i jedzą. Nierzadko z tego powodu konie dostają kolek. Słomę żytnią nie bardzo konie lubią. Dobra ściółka jest najniezbędniejszą potrzebą w stajni. Aby ją zrobić potrzeba tylko nie wiele słomy dziennie. Rozumie się, że suche resztki starej ściółki mogą być do tego użyte. Z tego powodu radzi się rychło rano stajnię starannie wyczyścić i suchą podściółkę od mierzwy odłączyć; potem radzi się rozłożyć starannie i lekko starą słomę na ziemi a tę świeżą słomą pokryć. W braku słomy będzie używane próse torfiane, które jest dobre i polecenia godne; nadzwyczaj jeżeli konie mają złe kopyta, próse to powinno być jako podściółka użyte, ponieważ jest elastyczne i wywiera skutek desinfekujący. Także dla koni, które chciwie jedzą słomę, jest środek ten polecenia godnym. Ale próse torfiane ma swoje ujemne strony. W lecie powoduje próse torfiane kurz, który dla skóry, oczu i płuc jest szkodliwym.

Sprawozdanie firmy L. Jezierski w Poznaniu.

Poznań, 29. kwietnia 1914.

Stonina i smalec. W ubiegłym tygodniu poszły notowania amerykańskie za smalec o 1 do 1¹/₂ marki wyżej, i to dla tego, że popyt wzrósł i zapotrzebowanie się wzmogło. Natomiast dowóz żywych wieprzów jest w tym roku w Ameryce znacznie mniejszy niż dawniej, i ztąd ceny za żywy towar stopniowo idą w górę. Na ostatnim targu w Chicago notowano dowóz 11 000 sztuk, ceny dol. 8.50 do 8.72 za 100 lbs. Pod takim wpływem także i dowóz smalcu z Ameryki się zmniejszył, w miesiącach styczniu, lutym, marcu 1913 mieliśmy podług statystyki 271 054 kg. dowozu do Niemiec, a w tym samym czasie 1914 tylko 224 640 kg., to jest więcej niż 40 wagonów w krótkim czasie mniej.

Obecnie tutaj ceny na smalec i słoninę są tak niskie, że o dłuższem utrzymaniu ich na tej pozycji nie może być mowy. Skoro zapotrzebowanie się wzmogło, a zwłaszcza gdy prace w polu się na dobre rozpoczynają, możemy się napewno spodziewać, że te artykuły poskoczą w cenie. Tęgo mniemania są hurtownicy, którzy zawczasu zakupują większe partie na odbiór późniejszy, bo zakup po takich cenach nie mieści w sobie ryzyka.

Flaki. Żądania amerykańskie stoją już o 10 procent wyżej, i ponieważ mięso dosyć tanie, więc należy się spodziewać większej fabrykacji kiszek, a z tem zapotrzebowanie flaków znacznie się podniesie.

Co słyhać nowego?

Sprostowanie.

Żona p. Jana N. z Konarzewa przybyła do redakcji „Gazety Rzeźnickiej” i oświadczyła w sprawie artykułu „Śmiała kradzież” co następuje: Marcin M. z Chomęcic prosił mego męża o zabranie jednej świni, mąż mój nie wiedząc, że świnia jest skradzioną, a karteczka sfalszowana, wziął świnie na wóz. N. założył apelację, w której udowodni swą niewinność.

Nierzetelności i kradzieże.

— W Bydgoszczy okradziono kilku rzeźników. Policja wysłedziła spółkę złodziejską, na której czela stał rzeźnik Otto Kamiński. Spólnicy włamywali się nocą do składów i warsztatów rzeźnickich i kradli znaczne porcje mięsa i kiszek.

— W Kwidzynie (Pr. Zach.) odwiedzili złodzieje rzeźnika Hofmanna. Wyłamawszy drzwi od wędzarni, skradli szynkę i kiełbas za przeszło 200 marek. Rabusiów nie zdołano wysłedzić.

— W berlińskiej rzeźni dokonano znacznej kradzieży. Z ubikacji należących do firmy Izaak et Comp. skradziono 3 woły, 8 wątrób i 4 ozory. Policja aresztowała starszego czeladnika (poliera) zatrudnionego w rzeźni miejskiej, jako podejrzanego o kradzież. Musiał on mieć kilku współników, gdyż sam nie byłby w stanie usunąć trzech wołów. Rozczwartowane woły znalezione już w dwóch rzeźniach, u jednego 6 ćwiartek, u drugiego 3 ćwiartki. Dotąd nie zdołano wykryć pozostałych 3 ćwiartek, oraz wątrób i ozorów.

Samobójstwa.

— Rzeźnik Schön z Zielonejgóry na Śląsku wystrzałem z rewolweru zranił się śmiertelnie. Zanim wykonał czyn samobójczy spisał jakieś ważne zeznania, które zabrała policja i oddała w ręce prokuratora. Schöna przewieziono do lazaretu miejskiego, gdzie zapewne wkrótce życie zakończy.

— Rzeźnik Józef Storminger z Laumersheim przetrzął sobie gardło. W kilku minutach potem był trupem. Liczył lat 53. Przyczyna samobójstwa dotąd nie stwierdzona.

— Pewien rzeźnik w Bochum, przegrawszy proces, w rozpaczy udał się do sklepu i tam przetrzął sobie gardło. Znalezione go nieżywego w kałuży krwi. Pozostawił żonę i sześć drobnych dzieci.

Za wieprzowe oczy.

— Mistrz rzeźnicki C. w Geresheim i jego czeladnik Sch. oskarżeni zostali o fałszowanie środków spożywczych, ponieważ przy przypadkowej rewizji warsztatu znaleziono wieprzowe oczy w mięsie przeznaczonym na kiełbasy. Sąd ławniczy uwolnił obu oskarżonych, lecz prokurator założył apelację i teraz izba karna skazała majstra na 150 mk., czeladnika na 30 mk. kary pieniężnej.

— Numer 16-ty „Pochodni”, tygodnika obrazkowego wyszedł w tłoczni (drukarni) „Narodowca” w Herne i zawiera: Ryciny: W Paranie. — Japońska straż pożarna. — Dom sokolski w Podgórzu. — Gołębie na usługach wojska. — Ogólny widok Wenecji. — Kościół w sześciu dniach zbudowany. — Kanał Łużycki. — Profesor Józef Mercalli. — Bank państwowo w Holandii. — Strażniczka pożarna. — Ulepszone tramwaje. — Królowa półpocia. — Popisowe ćwiczenia żeńskie. — Artykuły: Polacy w Paranie. — Sokół w Podgórzu. — Łużyce. — Kobieta na usługach straży pożarnej. — Powieść: Pies Baskerville'ów. — Humoreskę: Podręcznik świąteczny. — Zarty.

Rzeźnictwo w Królestwie Polskiem.

Stosunki warszawskie.

Jeden z rzeźników warszawskich skarży się na stosunki tamtejsze w następujących słowach:

„Nieraz słyżę w swoim sklepie biadania publiczności na to, że jej zdaniem mięso i kiszki są za drogie. Publiczność nie chce rozumieć, że jeżeli my rzeźnicy płacimy za towar drogo, musimy także podnieść ceny naszych wyrobów, gdyż inaczej nie wysłibymy na swoje i musielibyśmy pobankrutować, a tego przecież nikt nie chce.

Ale publiczność niewie, że jesteśmy ofiarami pośredników, którzy wprost nocują na targu świńskim i o świcie wykupują wszystek lepszy towar tak, że my musimy kupować od nich i płacić takie sumy, jakie podyktują.

Jest jeden taki pośrednik, który posiada spory kapitał i ten jest panem na targu.

A czy tak być powinno?

Gdzieindziej nie wolno żadnym handlarzom, czy faktorom, kupować na targu, dopóki fachowcy nie zaspokoją swoich potrzeb. U nas zaś takim panom wolno wszystko a my rzeźnicy, którzy rozporządzamy małym kapitałem i musimy korzystać z kredytu, jesteśmy zdani na łaskę i niełaskę pijawek targowych.

Pytam więc, czy nie ma sposobu ukrócenia manipulacji tych panów? Oni to wywołują drożyznę wieprzów a tem samem przyczyniają się do podnoszenia cen niezbędnego artykułu spożywczego!

Wieprze na targu miejskim powinni kupować rzeźnicy bezpośrednio, a nie od handlarzy.

Rzeźnik.

Spółka mięsna w Warszawie.

Celem stworzenia zdrowych stosunków w handlu bydłem i hurtownym handlu mięsem w Warszawie, a przede wszystkim celem ochronienia rzeźników przed wyzyskiem monopolistów targowych utworzyła się w Warszawie spółka mięsna, złożona z mistrzów rzeźników i hodowców bydła. — Program działalności spółki określono jak następuje:

- 1) Pośrednictwo pomiędzy hodowcami wołów a rzeźnikami,
  - 2) woły zakupione bić, mięso przechowywać i sprzedawać,
  - 3) dążyć do stworzenia giełdy mięsnej,
  - 4) dążyć do wprowadzenia sprzedaży wołów na wagę,
  - 5) dążyć do utworzenia centralnego targu na woły,
  - 6) tworzyć ligi konsumentów, składające się z restauratorów i robotników, w celu zaopatrywania ich w mięso dobre a tanie,
  - 7) starać się o ułatwienia przewozowe,
  - 8) starać się o zbudowanie rzeźni centralnej.
- Na zebraniu zawierującym postanowiono wyłączyć z programu punkt szósty, gdyż zaopatrywaniem restauratorów w mięso i wyroby mięsne, zając się winni rzeźnicy, nie zaś spółka mięsna.

Ostatnie wiadomości.

Sześciorakie morderstwo.

— Giessen, 29. kwietnia. Do domu handlarza owoco Abrahama Steina włamali się zeszłej nocy rabusie, którzy najpierw zamordowali Steina, następnie jego żonę, dwóch dorosłych synów i dwie córki śmiertelnie poranili. Po dokonaniu zbrodni, podpalili dom, żeby zatrzeć ślady. Ogień wczas sposztrzeżono i zaalarmowano straż ogniową, która zdołała wcześniej pożar ugasić i wyratować znajdujące się jeszcze przy życiu osoby. Policja kryminalna rozpoczęła natychmiast śledztwo. Wzięty do pomocy pies policyjny biegł do pobliskiej wioski, gdzie zaczął szczekać przed mieszkaniem pewnego robotnika. Policjanci kryminalni, wszedłszy do środka, zastali właśnie robotnika, nazwiskiem Karol Hoffmann, przy praniu okrwawionej koszuli. Przypuszczać trzeba, że morderca miał współników zbrodni. Wysłuchy poranionych osób nie mogły nastąpić, gdyż leżą bez przytomności. Lekarze wątpią o utrzymaniu ich przy życiu.

Wyrok śmierci.

— Tübingen, 28. kwietnia. Tutejszy sąd przysięgłych skazał 27-letniego robotnika Maiera na śmierć za zgwałcenie i zamordowanie 11-letniej dziewczynki.

Dramat rodzinny.

— Sztuttgart, 29. kwietnia. Główny nauczyciel Hauff w Burgfelden zastrzelił najpierw swych dwóch synów, w wieku 5 i 12 lat, następnie wystrzałem z rewolweru sobie życie odebrał.

Skradziony sztandar.

— Luksemburg, 29. kwietnia. Ubiegłej nocy z ambasady francuskiej zdarto i zabrano sztandar francuski.

Sprawozdania z targowisk.

Gdańsk, 28 kwietnia 1914.

Spędzono na targ: 168 sztuk rogacizny, 1312 świń, — chudych, 287 cieląt, 189 owiec, — kóz, — prosiąt.

Za 50 kg. żywej wagi płacono:

Woły.

a) pełnom. op., najw. wart. rzeż. kt. nie chodz. w jarz.	—	mk.
b) pełnomięsiste opasy, 4-letnie do 7-letnie	—	”
c) młode mięsist. niedopasione oraz starsze dopas.	41—43	”
d) średnio karmione młodsze i dobrze karm. starsze	36—39	”

Buhaje.

a) pełnom. wyrosłe, najwyższej wartości rzeżalnej	43—46	mk.
b) pełnomięsiste, młodsze	38—42	”
c) średnio karm. młodsze i dobrze karm. starsze	34—37	”
d) licho karmione	—33	”

Jałówki i krowy.

a) pełnomięsne upasione jałówki najwyższej wart.	—	mk.
b) pełnom., upas. krowy, najw. wart. rzeż. niżej 7 lat	36—38	”
c) star. upas. krowy i jałówki słabo rozwinięte	32—35	”
d) średnio karmione krowy i jałówki	27—30	”
e) licho karmione krowy i jałówki	—25	”

Licho karmione bydło młodociane

Cielęta.

a) t. zw. „dopellendry” wybornie upasione	—	”
b) cielęta wybornie upasione	55—60	”
c) średnie cielęta upasione i wyborne sysaki	48—54	”
d) poślednie cielęta upasione i dobre sysaki	40—47	”
e) liche sysaki	—35	”

Owce. Tuczone w owczarni:

a) tuczone jagnięta i młodsze skopy	40—42	”
b) star. skopy, gor. tucz. jagn. i dob. żyw. ml. maciorki	37—39	”
c) średnio żywione skopy i maciorki	28—30	”

Świnie.

a) świnię tłuste ponad 150 kg	42—44	”
b) pełnomięsiste od 120—150 kg	43—44	”
c) pełnomięsiste od 100—120 kg	41—44	”
d) pełnomięsiste od 80—100 kg	39—43	”
e) pełnomięsiste niżej 80 kg	36—40	”
f) maciory tuczne	39—42	”
g) maciory i nieuczyste wieprze	—	”

Przebieg targu: na bydło rogate spokojny, cielęta ożywiony, owce średni, świnię powolny.

Altenessen, 28. kwietnia. Spędzono 4789 sztuk nierogacizny. Płacono w handlu hurtownym prosięta 6 do 8 tygodn. 14—19 mk. 8 do 12 tyg. 19 — 25 marek, 12 do 15 tygodn. 25—36 mk., warchlaki nad 15 tyg. 36—49 mk., chude maciory 75—95 mk. — Towar prawie wszystek wyprzedano.

Wiedeń, 27. kwietnia. Spędzono 4155 sztuk bydła rogatego. Płacono za najlepsze opasy o 2 korony niżej cen zeszlotygodniowych; towar średni staniał o 3 do 4 kor., towar pośledni o 2 kor. — Buhaje staniały o 2 kor. na centnarze.

Ceny: Woły węgierskie I kl. 87—114 kor., II kl. 76—92 kor., III kl. 68—76 kor. — Woły galicyjskie I kl. 96 do 104 kor., II kl. 86—95 kor., III kl. 74—78 kor. — Buhaje 70—88 kor. — Krowy 70—86 kor. — Bydło młodociane 36—69 kor. za 50 kilo.

Monachium, 27. kwietnia. Na targ dzisiejszy spędzono: Wołów 330, buhai 92, krów 86, bydła młodociane 119, cieląt 1639, owiec i kóz 147, prosiąt i kozłat 134, razem 3160 sztuk. Płacono za centnar żywej wagi: Woły bawarskie 42—51 mk., austriackie 44—57 mk., północno-niemieckie 45—53 mk. — Buhaje 36—43 mk. Krowy i jałówki 29—45 mk. Bydło młodociane 28—38 mk. — Cielęta 55—64 za wagę żywą, 58—73 za wagę rzeżną. — Świnie 41—49 mk. za wagę żywą, 52—64 mk. za wagę rzeżną. — Cielęta 40—74 mk. za wagę rzeżną.

Altenessen, 25. kwietnia. Spędzono 5116 prosiąt i warchlaków. Płacono w sprzedaży hurtownej za prosięta w wieku 6 do 8 tygodni 14 do 20 mk., 8 do 12 tygodni 20—26 mk., 12 do 15 tygodni 26—37 mk., za warchlaki nad 15 tygodni 37—50 mk., chude maciory 80—105 mk.

Essen, 27. kwietnia.

Spędzono 110 wołów, 431 krów i jałówek. 182 buhai 4574 świni, 18 owiec i 673 cieląt.
Płacono za centnar żywej wagi:

Woly: 1) pełnomięsne, upasione do 7 lat 51—72 mk. 2) młode niedopasione i starsze upasione 46—47 mk., 3) młode średnio pasione i starsze 46—47 mk., 4) kiepsko pasione każdego wieku 35—41 mk.

Krowy i jałówki: 1) pełnomięsne, upasione jałówki — mk. 2) pełnomięsne, upasione krowy do 7 lat 48—49 mk., 3) starsze, upasione krowy i mało rozwinięte młodsze krowy i jałówki 43—44 mk., 4) kiepsko pasione krowy i jałówki 37 do 39 mk.

Buhaje: 1) pełnomięsne, opasowe do 5 lat 46—47 mk., 4) pełnomięsne, młodsze 40—41 mk., 3) średnio pasione młodsze i starsze 33—35 mk.

Owce: 1) młodsze skopy i upasione jagnięta 49 mk.
Cielęta: 1) doppelendry 75—83 mk., 2) dobrze upasione 63—66 mk., 3) średnio upasione 57—62 mk., 4) kiepsko pasione 40—55 mk.

Świnie: 1) pełnomięsne lepszych ras i ich krzyżowań do 1 1/4 roku — mk., 2) mięsne 43—44 mk., 3) mniej rozwinięte oraz maciory i kiernozy 44—46 mk.
Przebieg targu: średni, na świnie powolny.

Hamburg, 28. kwietnia 1914

Smalec ameryk. Steam 49,75, Chamberlain 51,75 (nieoclony), smalec miejski 53,50. Silnie.

Berlin, 28. kwietnia 1914.

Dzisiejsze ceny hurtowne mięsa, zwierzęcy i drobiu.

(Urzędowe sprawozdanie dyrekcji miejskiej targowicy.)

Mięso: Dowiedzono dostatecznie, interes ożywiony, ceny bez zmiany.

Dziczyzna: Dowóz słaby, interes spokojny, ceny bez zmiany.

Drob: Dowóz wystarczający, interes spokojny, ceny mało zmienione.

Wołowina: z wołów za 50 kg. Ia 70—83 mk., IIa 67—70 mk., IIIa 60—67 mk., z buhai Ia 66—79 mk., IIa 60—64 mk., z krow tustych 52—60 mk., chudych 50—58 mk.; z bydła młodoc. 60—70 mk., holend. 60—66 mk., duńsk. — mk.; z buhai duńskich 58—68 mk. **Cielęcina:** z t. zw. Doppelenderów 125—145 mk.; z cieląt tucznych Ia 98—110 mk., IIa 88—97 mk., lichy karmionych 58—73 mk. **Skopowina:** ze skopów tucznych 84—86 mk., z skopów Ia 73—83 mk., IIa 64—72 mk., z skopów austral. — z owiec 70—72 mk. **Wierzowina:** tutejsza 48—55.

Zwierzęta i dzikie ptaństwo:

Sarnina: Ia 0,00 0,00 mk., IIa 0,00 0,00 mk., **jeleń:** Ia 0,50—0,60 mk., IIa — mk. z cielaków 55—65 mk., **danielina** Ia 0,50—0,65 mk., IIa 0,—0,— mk., z cieląt 0,00—0,00 mk., **dziczyzna** Ia 0,40—0,50 mk.,

Ia 0,20—0,30 mk., z warchlaków 0,50—0,60 mk. za funt. **Króliki** duże 0,55—0,80 mk. **Kaczki** dzikie Ia 0,—0,— mk., IIa 0,—0,— mk. **Cyranki** 1,25—1,40 mk. **Kuropaty** młode Ia duże 0,00 mk., mniejsze 0,00 mk., starki 0,00—0,00 mk. **Bazanty** koguty, młode Ia 2,00—2,50 mk. **Ia** 1,50—1,75 mk., stare 2,00—2,50 mk., **kury** 0,—0,— mk. **Bekasy** Ia 0,00—0,00 mk. **Ia** 0,00—0,00 mk. **Zające** duże 2,00—0,00 mk., średnie 0,00—0,00 mk., małe 0,00—0,00 mk. za sztukę.

Drob żywy:

Kury tutejsze 2,25—3,25 mk. **Kurczaki** tutejsze Ia 0,00—0,—, IIa 0,00—0,00 mk., zagran. starsze 0,00—0,00 mk. **Golębie** 0,62—0,69 mk. za sztukę.

Drob bity:

Kury Ia 1,80—2,50 mk., IIa 1,00—1,75 mk., młode Ia 1,40—2,— mk., IIa 0,80—1,30 mk. **Golębie** Ia 0,60—0,80 mk., IIa 0,25—0,50 mk., włoskie — mk. **Kaczki** Ia 3,00—3,50 mk., IIa 1,50—2,50 mk. za sztukę, 0,—0,— mk. za pół kg. **Gęsi** hamb. Ia 0,80—1,10 mk., IIa 0,00—0,00 mk., z żuław. nadnotek'ch Ia 0,20—0,50 mk., IIa 0,—0,— mk. za pół kg. za sztukę — mk., z żuław. nadwarteńskich 0,00—0,00 mk. **Indyki** tutejsze Ia 0,00—0,— mk., IIa 0,00—0,00 mk. za pół kg.

MAJORAN,

mocno aromatyczny, przesyłka pocztowa 6 mk. (169)
Friedr. von der Heyden, : Frosse i A
Wielkie uprawy majoranu. **Frank Scholz, Hamburg 6**

Ścięgna wołowe (żyły) ctr. 9 mk. **Ia** św. solone skóry wieprz 15—16 mk. **świeża słonina** do kielbas 45—50 mk. **solona słonina** do wędz. 54—55 mk. **Wszystko** przez zaliczkę, z tąd wyłącznie opakunku. (169)
Frank Scholz, Hamburg 6

Rzetelne naitańsze źródło!
Kuzaj, Hoffmann & Co.
T. z o. p.
Fabryka konfekcji męskiej i chłopięcej
Poznań, Stary Rynek 83.

C. Liebsch = Poznań O. 1
ulica Wroniecka II. 103
Ślufiarnia z zapędem motorow.
ostrzy noże maszynowe i płyty do siekania mięsa ręczne i motorowe.
Kompl. urządzenia maszynowe dla rzeźniotwa.
Naitańsze i najdokładniejsze wykonywanie ochron szklanych na stoły kramne.
Warsztat reparacyjny. :: Wszelkie gatunki flaków i korzeni.
Jako najstarszy fachowiec w miejscu, zapewnić mogą tanie i akuratne wykonanie zamówień.

Kolek żelazny z sprężyną
D. P. G. M. Nr. 430678 i 4 6456.
do zabijania bydła.
Kilka dni na próbie i prospekt darmo.
Niezrównany w działaniu i praktyczny w użyciu.
Więzy dla bydła rzeźn.
164 D. R. P.
Firma: **Heinr. Lobenstein Deltzsch** (Bez. Halle a/S) Telefon 292.
Srebrne medale za znakomite wy. omiła na wystawie w Kolonii n. R. i Wittenbergu.

Regnum
Diaczego papierosy Regnum palą panowie i ubodaj? — dlatego, że są bardzo tanie, dobre i ulubione z wyrobu swojskiego
Fabryka papierosów Orianda S. Stawinski Brodnica (Strasburg, Westfal)

Najrzetelniejszy 1-feng. papieros NAZIR 10 sztuk 10,3
FABRYKA PAPIEROSÓW "PATRIA-T.A.-GANOWICZ" WLEKLIŃSKI POZNAŃ

Wagi!
Gebr. Essmann & Co. Alfona.
Der geschützte Zeiger ist uns patentamtlich gesch.
feinste Referenzen. Laufgewichtswagen. Balkenwaagen. Kataloge illust.
Wagi!

Pierwsza Poznańska Fabryka wyrobów siodlarskich
istniejąca od r. 1875. poleca jako znane, a na wystawach odznaczone specjalności zawsze gotowe na składzie, resp. na zamówienie: (4)
Szory, pojedynki piersiowe lub chomontowe z różnymi okuciami w stylu angielskim lub wiedeńskim, dalej wszelkiego rodzaju **dery zimowe, lato** oraz nieprzemakalne, tudzież **bandaże, kapy, szcztoki, grzebienie i angielskie maszyny** do strzyżenia koni.
Kulry, kolerki wszelkiego rodzaju, torby i torebki, **haly**, oraz wszelkie przybory do jazdy powozowej.
LEON PLUCINSKI
Ul. św. Marcina 52/53. :: Tel. 1060.
Medal srebr. na wyst. lo. ieckiej i medal złoty na ostatniej wyst. toruńskiej.

Edward Kreglenoska
Poznań
Mechaniczna fabryka lytek
hurtowy skład papieru i materiałów piśmiennych
Fabryka zeszytów i ksiąg kontrowych
Drukarnia
ulica św. Marcina nr. 27. 57

PAPIER
z drukami bez druku polecam przy zaliczce gwarantując:
Pergamin srebrnobiały, przejrzysty i nieprzepuszczający tłuszczu za centr. 23,00 mk. Papier pergament. I. 20,00 mk. II. 19,00 mk.
Pergament satyn imit. 18,50 mk. biały za 13,00 mk. Papier imit. pergament. 11,50 mk. Biały papier 11,50 mk.
Aparaty do oddzierania papieru "Sparsam". 117
Papier na walcach stosowany do wszystk. system.
Papier do pakowania (Oudronne) w walc. za ctr. 13,50 mk. Papier do pakowania brunat. gład. w arkusz. 12,50 mk. Papier do pakowania szary w ark. za centr. 11,00 mk. Szpagat do wędlin (czysto konopny) w pasmach i kłębkach, No: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.
Sól do peki, nadająca czerwonosc, paczka poczt. 7,50 m.
Sól do wyrob. mięsn. nadająca czerwonosc, paczka poczt. 9,50 m.
Soletra potasowa Ia, nadająca czerwonosc, paczka poczt. 3,75 m.
Ewald Noack, Magdeburg.

Dom mieszkalny
z zupełnie nowym zabudowaniem, w którym się dobrze prowadzi **skład rzeźniczy** oraz **drogeryjny** znajduje, mam zamiar z powodu innego przedsięwzięcia sprzedać.
J. Owsiany
Zaniemysł p. Środa.

FABRYKA pergamentowych flaków
Próby darmo i franko.
Najlepsze referencje
W. Zehert Nachf., Ellwangen

Najlepsze źródło zakupi
korzeni, białka do wyrobu kiszek soli do peklowania, soli korzennych do kiszek i wszystkich potrzebnych do fabrykacji lepszych kiszek, potrzebnych artykułów poleca się
Schubert & Wolf,
Gross-Zschachwitz b. Dresden
Fabryka soli korzennej do kiszek i mielarnia korzeni.
Zast: **Jugo Reich, Wrocław**
Breslau, Höfchenstr. 1

ERNST GESSNER,
komisowy handel bydła.
Spec.: **Bydło ciężkie.**
Rzeźnia (Schlachthof) Chemnitz.

Wesfalskie zimowe wyroby mięsne
Ia serwatka w odżytnikach 1,25
Ia serwatka w flakach wołowych 1,20
Ia salami 1,25
Ia „Plockwurst“ w flakach wołowych 1,10
Wszystko za zaliczką.
Wilhelm Korte, Schötmar

DOM
w którym znajduje się zaprowadzony **interes rzeźniczy** z nową rzeźnią, warsztatem oraz całym urządzeniem, jest w powiecie rawickim z powodu stosunków rodzinnych zaraz do sprzedania. Zgłoszenia przyjmuje „Gazeta Rzeźnicza“ w Poznaniu pod nr. 170.
Fischbach & Co. Poznań, Stary Rynek 55
polecają w wielkim i gustownym wyborze [118]
Kapelusze - Krawaty - Rekawiczki - Bieliznę - Parasole - Laski
oraz **wszelkie inne artykuły męskie.**

Kleszcze do bicia wieprzy (systemu Wittmanna)
D. R. P. Patentowane w wszystkich krajach kultur. Inych.
O. H. Wickel, fabryka maszyn BIELEFELD.
szybkie, ciche, pewne ogłuszenie!
Bez druzgotania kości! Bez zakrawiania szynek!
Bez zakrawiania łbów! Znaczna oszczędność!
Powinny się znajdować w każdej rzeźni!
Proszę wymagać za darmo ofert i prospektów. — Najchlubniejsze polecenia
Kleszcze te mają w użyciu pomiędzy innymi następujące miasta: Augsburg, Hochu n, Bremen, Bazylea, Bielefeld, Krefeld, Dulsburg, Emmerich, Flensburg, Greifenlagen, Gelsenkirchen, Hanower, Hagen, Hörde, Hagenau w Alzacji, Jansbork, w Pr. Wech, Lüdenscheid, Moguncya, Mülheim n. R., Osnabrück, Szewryn w Mekl., Soest, Saarlouis, Saarbrücken, Siegen, Oberhausen i Ochersleben.

Kleszcze do bicia wieprzy (systemu Wittmanna)
D. R. P. Patentowane w wszystkich krajach kultur. Inych.
O. H. Wickel, fabryka maszyn BIELEFELD.
szybkie, ciche, pewne ogłuszenie!
Bez druzgotania kości! Bez zakrawiania szynek!
Bez zakrawiania łbów! Znaczna oszczędność!
Powinny się znajdować w każdej rzeźni!

Kleszcze do bicia wieprzy (systemu Wittmanna)
D. R. P. Patentowane w wszystkich krajach kultur. Inych.
O. H. Wickel, fabryka maszyn BIELEFELD.
szybkie, ciche, pewne ogłuszenie!
Bez druzgotania kości! Bez zakrawiania szynek!
Bez zakrawiania łbów! Znaczna oszczędność!
Powinny się znajdować w każdej rzeźni!